

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zespół Prawa Konstytucyjnego
i Międzynarodowego**

I.6060.30.2014.KM

Zatwierdzenie

Warszawa, 17 MAR. 2014

Pan

Andrzej Barciński

Wójt gminy Mała Wieś

ul. J. Kochanowskiego 1

09-460 Mała Wieś

984/2014

Stanowmy Panie Wójcie,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Skarżący, wskazując na możliwą niezgodność z prawem zarządzenia Wójta nr 216/53/2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r. *w sprawie ustalenia opłaty za dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia informacji publicznej lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku.* W wyniku skargi Rzecznik dokładnie przeanalizował przedmiotowe zarządzenie i zdecydował się na wskazanie Panu Wójtowi poniższych uwag.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że adresatem przepisów przedmiotowego zarządzenia są podmioty zewnętrzne – osoby, które chcą skorzystać z konstytucyjnego prawa dostępu do informacji o działalności organów publicznych. Art. 87 Konstytucji wymienia źródła prawa powszechnie obowiązującego, którymi są Konstytucja, ratyfikowane umowy międzynarodowe, ustawy, rozporządzenia oraz na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji, organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Dodatkowo, zgodnie z tym przepisem, zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa. Ustawy regulujące funkcjonowanie samorządu terytorialnego wprowadzają dodatkowe wymogi dla stanowienia aktów prawa miejscowego. Art. 41 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.

o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) przewiduje, że akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

Ponadto należy wskazać, że przepisy § 1 i 2 zarządzenia nr 216/53/2013 modyfikują postanowienia art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o dostępie do informacji publicznej* (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), poprzez wprowadzenie cennika, co prowadzi do niezgodności zarządzenia z aktem prawnym wyższego rzędu – ustawą.

Powyższa ustawa jako zasadę wprowadza bezpłatne udostępnianie informacji publicznej (art. 7 ust. 2). Ustawa przewiduje wyjątek od tej zasady, zgodnie bowiem z art. 15, podmiot zobowiązany do udzielenia informacji publicznej może pobrać opłatę w wysokości odpowiadającej dodatkowym kosztom, jakie poniesie w związku ze sposobem udostępnienia wskazanym przez wnioskodawcę lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku.

W orzecznictwie sądów administracyjnych utrwalony jest pogląd, z którego wynika, że niezgodne z przepisem art. 15 ustawy *o dostępie do informacji publicznej* jest ustalanie opłat za udostępnienie w formie ryczałtów lub cenników. Jak zauważył NSA w wyroku z dnia 13 czerwca 2005 r. o sygn. I OSK 69/05, z przepisu art. 15 ustawy *o dostępie do informacji publicznej* wynika, iż można pobierać taką opłatę wyłącznie w wysokości odpowiadającej dodatkowym kosztom związanym ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia informacji lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku. Oznacza to, że przepis art. 15 ustawy umożliwia pobranie opłaty wyłącznie w wysokości rzeczywistych kosztów poniesionych przez organ, co oznacza dalej, że koszty te będą różne przy realizacji konkretnych wniosków o udostępnienie informacji publicznej. W orzecznictwie podkreśla się, że opłata ta ma mieć charakter zindywidualizowany, zależny od konkretnych okoliczności, gdyż ma odpowiadać rzeczywistym kosztom. Powyższe stanowisko zajęły sądy administracyjne w następujących wyrokach: z dnia 11 października 2002 r. o sygn. II SA 812/00, z dnia 5 stycznia 2006 r. o sygn. IV SA/Wr 922/04, z dnia 30 listopada 2006 r. o sygn. II SA/Łd 667/06, z dnia 23 października 2007 r. o sygn. II SA/Kr 407/07, z dnia 28 lutego 2008 r. o sygn. II SA/Sz 1094/07, z dnia 14 maja 2009 r. o sygn. II SA/Op 114/09, z dnia 28 stycznia

2010 r. o sygn. II SA/Wa 1874/09, z dnia 8 kwietnia 2010 r. o sygn. II SA/Lu 44/10, z dnia 16 lutego 2012 r. o sygn. IV SA/Po 1211/11, z dnia 5 października 2012 r. o sygn. II SA/Łd 824/12 oraz z dnia 12 grudnia 2012 r. o sygn. II SA/Ke 755/12. W uzasadnieniu do zarządzenia Wójta nr 216/53/2013 zostało ponadto wskazane, że cennik został ustalony w wyniku analizy kosztorysu wykonanego przez firmę serwisującą urządzenie kserograficzne. W doktrynie i orzecznictwie zostało podkreślone, że „dodatkowym kosztem” uzasadniającym nałożenie opłaty nie może być koszt zakupu sprzętu ani jego eksploatacji.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Wójta z uprzejmą prośbą o udzielenie wyjaśnień w przedstawionej sprawie.

2 przebiegiem

DYREKTOR ZESPÓŁU
[Signature]